

UZASADNIENIE

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.) Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „FUS”, w granicach określonych w ustawie budżetowej może otrzymywać z budżetu państwa dotacje.

Obowiązujące przepisy nie pozwalają na zwiększenie wydatków budżetu państwa w przypadku korzystniejszej od oczekiwanej realizacji dochodów (w tym na zwiększenie dotacji do FUS), jak również nie przewidują możliwości zaciągnięcia pożyczki przez FUS w budżecie państwa. Taka możliwość (zaciągnięcia pożyczki w budżecie państwa) istnieje jednak w przypadku Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ).

Wobec powyższego, w przypadku pojawiających się trudności finansowych FUS musi swoje potrzeby pożyczkowe kierować do sektora komercyjnego (zaciągać kredyty), co oznacza wyższe koszty obsługi takich pożyczek.

W celu uelastycznienia sposobów zasilania FUS projekt proponuje, aby oprócz dotacji FUS mógł otrzymywać z budżetu państwa nieoprocenowane pożyczki.

Pożyczki udzielane z budżetu państwa dla FUS, analogicznie jak dotacje, byłyby wykorzystywane jedynie na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Zgodnie z proponowanymi zmianami oprócz możliwości wykorzystania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej, zwanego dalej „FRD”, na uzupełnienie wynikającego z przyczyn demograficznych niedoboru funduszu emerytalnego, FUS mógłby pożyczać środki FRD w celu zapewnienia płynności FUS, z zastrzeżeniem, że środki te zwrócone byłyby do FRD w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia otrzymania środków przez FUS z FRD. Pożyczki dla FUS ze środków FRD nie podlegałyby oprocentowaniu.

Proponowane zmiany zapewnią korzystniejsze warunki uzyskania przez FUS pożyczki z budżetu państwa lub z FRD od warunków oferowanych przez instytucje finansowe działające na zasadach wolnorynkowych.

Jednocześnie projekt ustawy ustala wytyczne, jakie powinno zawierać rozporządzenie dotyczące wykorzystania środków FRD oraz rozporządzenie dotyczące pożyczki dla FUS ze środków FRD.

Przedmiot projektowanej ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Projekt ustawy, stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Nie odnotowano wystąpień kierowanych w tym trybie.

Projekt ustawy zakłada wejście w życie przepisów z dniem ogłoszenia. Wejście w życie ustawy z dniem ogłoszenia nie jest sprzeczne z zasadami demokratycznego państwa prawnego z uwagi na to, że zawiera ona regulacje nienaruszające praw podmiotowych osób trzecich i jest skierowana do organów władzy publicznej, natomiast ważnym interesem państwa wymagającym natychmiastowego wejścia w życie projektowanej ustawy, uzasadniającym skrócenie *vacatio legis*, jest potrzeba niezwłocznego podjęcia działań koniecznych do zapewnienia bieżącej wypłaty świadczeń z FUS.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty na które oddziałuje projekt

Proponowane w projekcie zmiany dotyczą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Rezerwy Demograficznej i budżetu państwa.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy nie został skierowany do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych z uwagi na pilny charakter projektu, w szczególności ze względu na konieczność wprowadzenia projektowanych rozwiązań w życie jeszcze w 2009 r.

3. Wpływ projektu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2010 przyjęto, że w celu zachowania płynności finansowej FUS będzie zmuszony do korzystania z kredytów bankowych. Stan kredytów na koniec 2009 r. przewiduje się na poziomie 4 070,3 mln zł, a na koniec 2010 r. 3 782,7 mln zł, zaś koszty obsługi zaciągniętych kredytów oszacowano na poziomie odpowiednio: 20,1 mln zł i 163,5 mln zł.

Projektowane rozwiązanie pozwoli na wykorzystanie aktywów budżetu państwa i FRD do finansowania potrzeb pożyczkowych FUS, co pozwoli na:

- obniżenie poziomu długu sektora finansów publicznych z uwagi na fakt konsolidacji w ramach sektora finansów publicznych należności i zobowiązań podmiotów wchodzących w jego skład (w przypadku pożyczki udzielanej z wolnych środków FRD tzn. tych, które nie są inwestowane w skarbowe papiery wartościowe – bo te podlegają konsolidacji, oraz w przypadku, kiedy budżet państwa udzielając pożyczki FUS, nie generuje dodatkowych potrzeb pożyczkowych),
- obniżenie deficytu dzięki ograniczeniu kosztów obsługi długu FUS (przez korzystniejsze warunki uzyskania pożyczki z budżetu państwa lub FRD od warunków oferowanych przez instytucje finansowe działające na zasadach wolnorynkowych).

Dzięki rozszerzeniu zakresu dostępnych instrumentów zarządzania płynnością sektora finansów publicznych będzie możliwa jej poprawa oraz zmniejszą się potrzeby pożyczkowe generowane przez ten sektor.

4. Projektowane rozwiązania nie będą miały wpływu na:

- rynek pracy,
- konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw,
- sytuację i rozwój regionalny.